

Belgelerle ve olaylarla

DOĞUDAKİ 15 GRUP

Şıvancılar, Apocular, KUK, Tekoşin, Rızgari, Özgürlük Yolu, Beş Parçacılar KDP
Kava, Dengê Kawa

Ceylanpınar Belediye Başkanına suikast

18 Aralık gecesi Ceylanpınar Belediye Başkanı yayılım ateşine tutuldu, şoförü öldü... Saldırganların elebası ertesi günü bassalıqlına giderken, aynı grup bu kez cenaze törenine saldırıyordu...
Doğu'da islenen onlarca cinayetin icyüzü...

YARIN **Aydınlık**'TA

Cukurova
Söke
Maras...

BEREKETLİ
TOPRAKLAR
ÜZERİNDE
AÇ İNSANLAR

Yazısı 5. sayfa.

Seydişehir'de çatışan 2 zorba

• Bir yetki mücadelesinin icyüzü ve huzur isteyen işçiler

Hazırlayan: Yusuf Çelik
4. sayfa

Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: SEFİK HUSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

PAZAR
17
HAZİRAN 1979
500 KURUS

SALT-2

Sovyetler Birliği, SALT-2 ile Avrupa Orta Doğu ve Asya'daki

siyasi, askeri kuşatmayı yarmaya çalışıyor

SALT-2 DÜNYA BARISINI TEHDİT EDİYOR

İZLENİMLER

Baha Targün

2 trilyon dolarlık cephane

Brejnevi karşılıklı daha az gazeteci geldi. Ama buna karşılık Carter'e kimse çiçek falan getirmemişken, Brejnevi'nin üç 'hayranı' Dolmabahçe'deki usak gibi, ellerinde çiçeklerle gelmişlerdi.

Brejnevi çiçek! Brejnevi'nin durumunu basın merkezinde tartışıyoruz. Kimi acıyor, kimi kutluyor, kimi gülüyor.

Brejnevi'nin sağlık durumu tartışılırken gazetecilerden biri bu günkü Viyana gazetelerinden birini koyuyor ortaya. İlk sayfada aynen şöyle bir yazı: "Herkes Brejnevi'nin sağlık durumundan söz ediyor. Carter'in sıhhatini düşünen yok. Neden bu? Brejnevi hayatı boyu bol yağlı yiyip, bol alkol ve nikotin alan iyice yaşlı bir adamın şartlarını yaşıyor. Bu normal.

Fakat buna karşılık sportmen ve Brejnevi'den çok genç olan Carter hiç de olması gerektiği kadar sıhhatli görünmüyordu. Johnson ve Nixon'un yüzlerinde de ağır yüklerin izlerini görmüştük. Fakat hepsinden genç olan

(Devamı sa. 5, sü. 9'de)

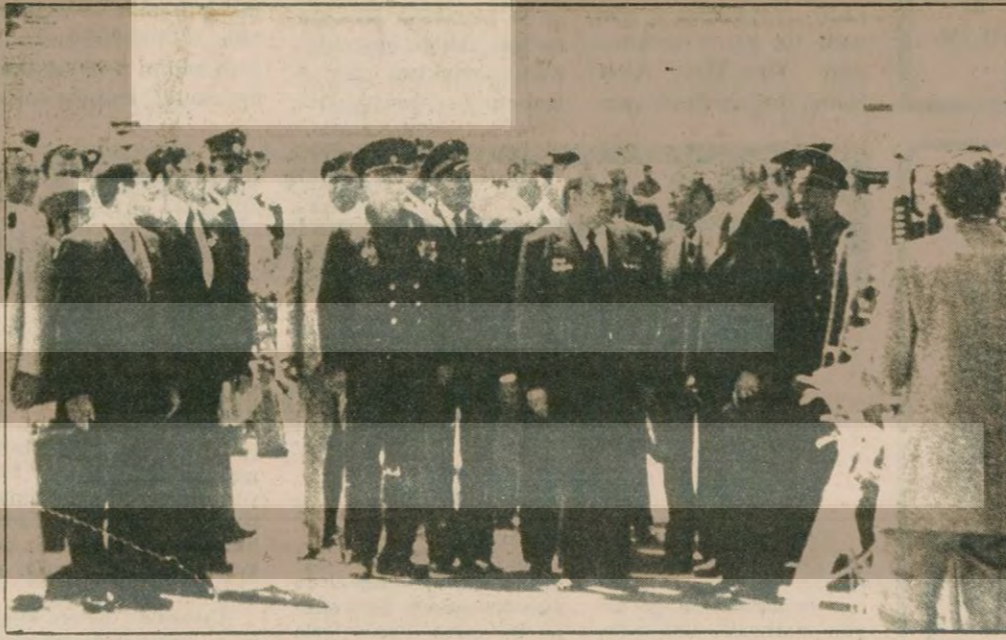
ABD'nin Avrupa'yı Sovyet tehlikesiyle karşı karşıya bırakan yumuşamacı tutumu Avrupa kamuoyunda büyük tepki görüyor

Çin'in Afgan ve Kamboçya halklarının mücadelesi Moskova'yı zor durumda bırakıyor

BAHA TARGÜN
VIYANA'DAN BİLDİRİYOR

SALT-2 Anlaşmasını imzalamak üzere Viyana'ya gelen iki süper devletin Başkanları Carter ile Brejnevi dün ABD Büyükelçiliğinde görüşmeye başladılar. 3 gün sürecek görüşmelerde Brejnevi'nin Carter'e dayattığı istekler ABD'yi yumuşatmayı, Avrupa'yı zavıflatmayı ve Rusya'nın etrafındaki kuşatma dagedikler açma ya amaçlıyor. Çin Afganistan ve Kamboçya halklarının mücadelesi sonucu zor durumda kalan Moskova, SALT-2 anlaşmasının imzalanmasıyla dünya halklarına karşı gireceği taarruza yolu açmayı planlıyor. ABD'nin Avrupa'yı Sovyet tehlikesiyle karşı karşıya bırakan teslimiyetçi tutumu Avrupa kamuoyunda büyük tepki yaratıyor. SALT-2 anlaşması dünya barışına yönelik Sovyet tehdidini artırıyor.

Carter ile Brejnevi'nin daha önceden planladığı gibi dün ABD Elçiliğinde başladıkları görüşmeler yarın Sovyet Elçiliğinde devam edecek. Anlaşma pazarlığı günü imzalanacak. Dün akşam üzeri yapılan görüşmelerde her iki tarafın geleneksel silahlarının mevcut durumunu tartışıldı. (Devamı sa. 7, sü. 10'da)

Brejnevi'nin Viyana Havaalanına inişini izlemeye gelen gazetecilerin sayısının az olması dikkati çekti. (Fotoğraf: AYDINLIK)

SALT-2 öncesi dünya tablosu

Aralık 1977: Sovyetler Birliği, Afrika Boynuzu'nda saldırıya geçti. Etyopya'ya askeri malzeme, danışman ve Kübalı gönderdi.

Nisan 1978: Sovyetler Afganistan'da darbe tezgahladı.

Haziran 1978: Sovyetler Güney Yemen'de bir kompo düzenleyerek, taraftarlarını iktidara geçirdi.

Ağustos 1978: Çin önderi Hua Guo-feng'in Balkan gezisi Brejnevi telaşa düşürdü. Japon-Çin anlaşması yapıldı.

Aralık 1978: ABD-Çin anlaşması yapıldı.

Aralık-Ocak: Sovyetlerin kıskırttığı Vietnam, Kamboçya'ya saldırdı.

Şubat 1979: Çin Vietnam'a karşı ihtar hareketine geçti.

Mart 1979: Mısır-İsrail barış anlaşması imzalanınca, Sovyetler, Orta Doğu'da devre dışı kaldı.

Nisan-Mayıs 1979: Şah'ın devrilmesinden sonra Sovyetler, Hımsiyet yönetimine karşı İran'daki milliyetleri kıskırtmaya girişti.

Mayıs-Haziran 1979: Afganistan ve Kamboçya'da Sovyetlere karşı mücadele bütün hızıyla sürüyor ve yükseliyor.

Mayıs 1979: ABD'de yumuşamacılar ağırlık kazanırken, NATO toplantısında Avrupa temsilcileri Sovyet tehdidinde dikkat çektiler. İngiltere ve İtalya'da yapılan seçimler ve diğer politik gelişmelerle, Avrupa'da kamuoyunda Sovyetler'e direnme eden yana onlar ağırlık kazanmaya başladı.

Mayıs-Haziran 1979: ABD yönetimi, SALT-2'yi karı uo-yuna kabul ettirmek için, Sovyetler'le anlaşarak Türkiye üzerindeki U-2 uçakları uçurmak istedi. Türkiye hükümetinin uzlu aşıcı tavırına rağmen girişim ülkemizde tepkiyle karşılandı.

SALT-2 GÖRÜŞMELERİNİN İÇ YÜZÜ:
Brejnevi, Carter'a
"kabuğuna çekil,
kuşatmaya katılma" diyor

Sovyetler'in Amerika'dan istedikleri:

1. Batı Avrupa üzerindeki nükleer korumanın zavıflatılması
2. Çin'le gelişen ilişkilerin durdurulması
3. Orta Doğu konularında söz hakkı ve taraf olma
4. ABD ile ticarete kayırlımak

DIŞ HABERLER SERVİSİ
Carter ile Brejnevi'nin Viyana'da sürdürdükları SALT-2 görüşmelerinin sonuçları dünyada önemli bazı gelişmelere neden olacak. Görüşmeler, Viyana'daki tartışmaların esas amacı nükleer silahların sınırlandırılmasıdır. Oysa, bu konu üzerinde çok-

(Devamı sa. 7, sü. 8'de)

Maraş'ta öğretmenleri MHP'li kiralık katil Süleyman Böcek öldürdü

• Böcek'i yakalamak için K.Maraş'a gelen özel polis ekibi yanlış istihbarat verilerle bir kaç defa yanlışlandı. • Süleyman Böcek, K.Maraş MHP İl Başkanının kardinisin pavyonunda fedai olarak çalışıyordu

ALİ ÖZTÜRK
(K.MARAŞ)

Yüzden fazla yurttaşın ölümüyle sonuçlanan Kahramanmaraş katliamının hemen öncesinde öldürülen iki devrimci öğretmen, Mustafa Yüzbaşoğlu ve Hacı Çolak' (Devamı sa. 7, sü. 3'de)

DISK, 12 ilde
Temsilciler Meclisi topladı

İşıkdar ve 24 kişi
Diyarbakır'da
gözetaltına alındı

AJANSLAR
DISK'in dün 15-16
Haziran'ın amak amacıyla
Diyarbakır'da düzenlediği
Temsilciler Meclisi
(Devamı sa. 7, sü. 1'de)

İkinci ORKOP Entegre tesisinin temeli Fethiye'de atıldı

Ecevit:
Yardımlı ödün vererek değil,
güven vererek sağladık"

LÜTFÜ KIRAYOĞLU
FETHİYE'DEN
BİLDİRİYOR

İkinci Orkop Entegre Tesislerinin temeli dün Fethiye'de Başbakan Bülent Ecevit ve Orman Bakanı Vecdi İhan'ın da katılımıyla atıldı. (Devamı sa. 7, sü. 8'de)

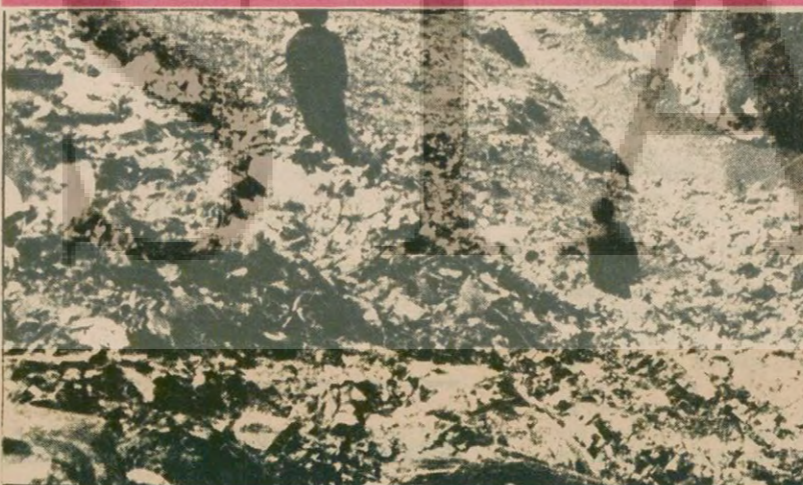
Demirel, hükümeti Amerika'ya boyun eğmekle suçladı

• Yunan düşmanlığı yapan Demirel, Kıbrıs sorununun çözümünün uzak olduğunu söyledi

ANKARA (ÖZEL)

Dün dış politika konularında bir basın toplantısı düzenleyen AP Genel Başkanı Süleyman Demirel, hükümetin Kıbrıs politikasını eleştiriyor. (Devamı sa. 7, sü. 9'da)

YETKİLİLERİ BİR KERE DAHA UYARIYORUZ!

Baruthane Deresinde biriken çöpler sıcakların başlamasıyla, yine çevre halkının sağlığını tehdit etmeye başladı. (Fotoğraf: METİN AKTAŞ)

Sıcaklar artınca Baruthane'deki çöpler yanmaya başladı

• Çıkan zehirli gazlar yüzünden çevre halkı korku içinde

HABER MERKEZİ
Okmeydanı Baruthane Deresindeki çöpler, sıcakların artmasıyla tekrar çevre halkının sağlığını ve can güvenliğini tehdit eder hale geldi. Sıcakların artmasıyla çöplerden oluşan gazlar gerek çöplükte gerekse çevredeki toprak

yanıklarında havaya çıkmaya ve ufak bir alev sonucu yanmaya başladı.

Daha önceki yayınlarmızda da belirttiğimiz gibi buraya yıllardır dökülen çöpler sıcak ve basıncın etkisiyle (Devamı sa. 7, sü. 8'de)

CHP MİLLETVEKİLİ AHMET KARAHAN AP'YE GİRDİ

• CHP 209'a düştü,
AP 173'e çıktı

ANKARA (ÖZEL)
CHP Gaziantep Milletvekili Ahmet Karahan, Partisinin ayrılacak dün düzenlenen bir törenle AP'ye girdi. Böylece CHP'nin Millet Meclisindeki sandalye sayısı 209'a inerken, AP'ninki 173'e çıktı.

Ahmet Karahan, CHP Kurultayı sırasında CHP Gaziantep Milletvekili Celal Doğan'ın Genel Yönetim Kuruluna aday gösterilmesine karşı çıkmış, Doğan bu kurula seçildiği takdirde istifasını edeceğini Genel Başkan

Adana Sıkıyönetim Komutanlığı Aydınlık'ın afişlerini yasakladı

ADANA
Adana Sıkıyönetim Komutanlığı gazetesinin "Sovyet Yıkıcılığı ve Doğuda 15 Grup" (Devamı sa. 7, sü. 6'da)

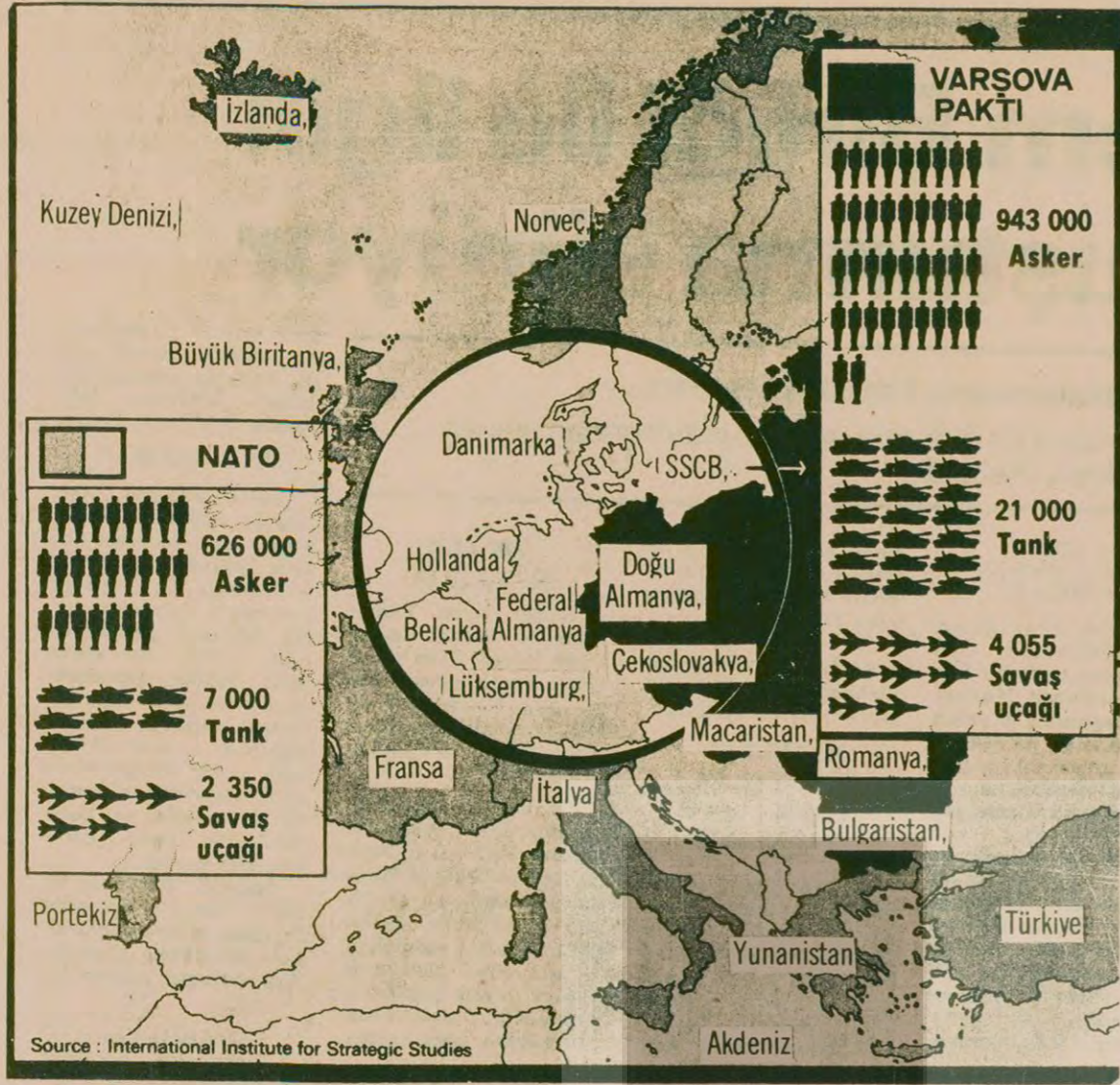
Chamberlain mi, De Gaulle mü?

Yıl 1938, ta rif 10 Ekim, tam İkinci Dünya Savaşı öncesi, Hitler sunları söylüyor: "Kim Avrupa'da savaştan söz ediyorsa, o kargaşalık peşinde koşuyor demektir; uluslar arası ekonominin gelişmesi ve garantili bir barışın yerleşmesi için, bir güvenlik duygusunun yerleşmesi zorunludur. Bu da ancak silahsızlanma yoluyla sağlanabilir."

Hitler, bu konuşmayı yaptığı sırada Çekoslovakya'ya saldırıyordu. Ancak o, saldırıya rağmen sunları söyleyebiliyordu: "Ben insanların en barışçısıyım." Ve şöyle devam ediyordu: "Südetler bir kere Almanya'ya verildikten sonra Çek devleti ile bir ilim kalmayacak. İcabederse ona bile garanti vereceğim." Bu sözlerden kısıra bir süre sonra Almanya Çekoslovakya'nın tamamını işgal etti. Alman Nazileri bir yandan saldırıyor,

(Devamı sa. 7, sü. 6'da)

Aydınlık

NATO ve Varsova Paktının konvansiyonel silahlarla Orta Avrupa'daki durumu. Yukarıdaki sayılara Sovyetler Birliği'nin batı kesiminde bulunan ve bir savaş durumunda hemen devreye girebilecek 8.000 tank, 1100 savaş uçağı dahil değildir. Sadece konvansiyonel silahlarla yapılan bir savaşta Rusya'nın Batı Avrupa'ya ele geçireceğini göstermektedir bu rakamlar. (Grafikteki sayılar için kaynak: International Institute for Strategic Studies)

SALT-2 ile Moskova'ya teslim olan ABD, Rus tehdidi karşısında Avrupa'yı yalnız bırakıyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

SALT-2 anlaşması sadece kıtalararası nükleer füze kapasitesine göre, geri kalan kısma ve orta menzilli nükleer füzele ne olacaktır? İşte bu noktada Batı Avrupa'nın durumu gündeme gelmektedir.

KONVANSİYONEL SİLAHLARDA SOVYET ÜSTÜNLÜĞÜ

Zaman zaman kimi Batılı siyasi ve askeri yetkililer, Sovyetler Birliği'nin Avrupa üzerindeki giderek artan tehdidini dikkat çekmektedirler. Bu yetkililer, Rusya'nın hem konvansiyonel silahlarla, hem de taktik nükleer silahlarla ara-yı hızla açtığını belirtmektedirler. Örneğin geçenlerde Federal Almanya hükümetinin, Bundestag'a (Meclis) gönderdiği raporda, konvansiyonel silahlarla ilişkin şu rakamlar yer almaktadır:

Rusya ve Varsova Paktının merkezi Avrupa'da 58 tuncüme-nin karşılık, Batının 28 tuncüme-nin vardır. Ayrıca Rusya'nın batı kesimindeki üç askeri bölgeye yerleştirilen 33 tüme-n, derhal takviye olarak Batıya sevk edile-bilmektedir. Varsova Paktının 19 bin tankına, 2800 savaş uçağına karşılık, Batı Avrupa'nın 6500 tankı, 1750 savaş uçağı bulunmaktadır. Ayrıca Sovyet topraklarında bulunan 8500 tank ve 1100 uçak savaşta hazır beklemektedir. Bu arada Varsova Paktının 260 denizaltısı Av-rupa'yı ve Avrupa-Amerika ara-sındaki su yollarını tehdit et-mektedir.

NÜKLEER SİLAHLARDA SOVYET ÜSTÜNLÜĞÜ

Nükleer silahlar açısından ise Batı Avrupa'nın durumu son derece zayıftır.

Sovyetler Birliği 1960 ortala-rından beri karadan-karaya di-ye adlandırılan SS tipi nükleer füzelelerinin yapımına önem ver-miştir. Kremlin yöneticileri, SALT-1'i imzaladıkları 1972'den

bu yana SS tipi nükleer füzele-ri hızla geliştirmiştir. SS-20 hare-ketli çok başlıklı nükleer füzele-rinin Batı Avrupa için nasıl büyük bir tehlike oluşturduğunu yine bir Batılı'nın ağzından din-leyelim:

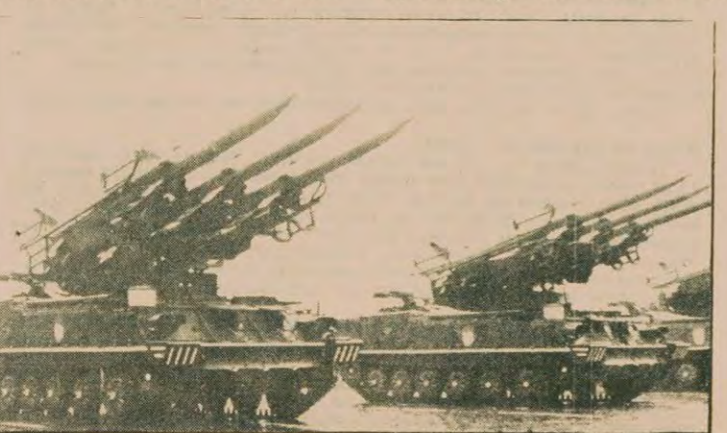
"Sovyetler, SS-20 füzeleyle, Fransa'nın ve NATO'nun bütün mevzilenmiş silahlarını ve tes-islerini, göz açıp kapayıncaya kadar yok edecek bir seviyeye gelmiştir." (Le Point, 14-20 Ma-yıs 1979).

Kısaca Sovyetler Birliği ile Batı Avrupa arasındaki nükleer silah dengesi, Rus tehdidini göz-ler önüne sermektedir. Sovyet-ler'in halen 5 bin nükleer başlık bulunmaktadırlar. Buna karşılık ABD'nin Orta Avrupa ya (Middle West) yerleştirdiği 1054 füze vardır. Bu durumda Sovyet-ler, "İlk vuruş" denen bir askeri harekatta, Batının bütün mevzi-lendirilmiş nükleer füzelelerini (silahları) tahrip edebileceklerdir. Moskova yöneticilerinin, SALT-2 Anlaşmasının son bulduğu 1985 yılına kadar mevcut nükleer başlıklarına bir kaç bin adet daha ekleyeceği düşünülecek olursa, Avrupa'nın nasıl bir baskı altında olduğu görülür.

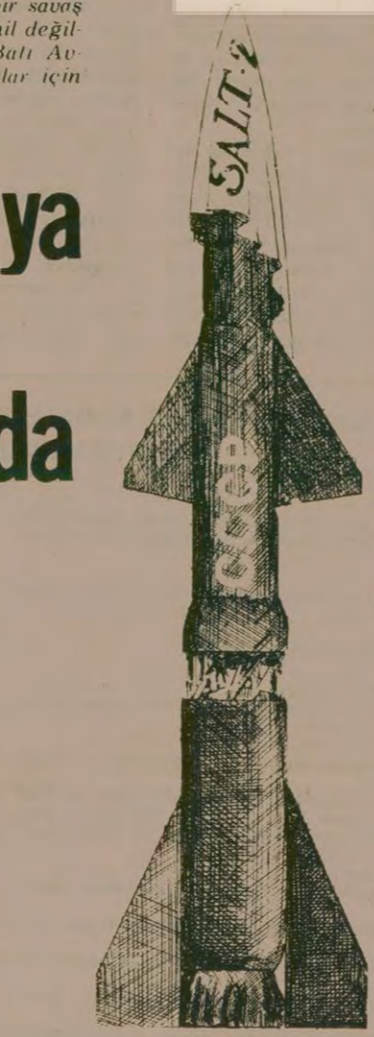
Buna karşılık İngiltere ve Fransa'nın elinde sınırlı sayıda orta menzilli nükleer silah var-dır. Ancak bu ülkelerin, saldırıya uğrayan diğer ülkelerin yardımına koşmaları halinde pek fazla bir başarı kazanamayacağı da bellidir.

Ayrıca stratejik nitelikteki Sovyet Backfire bombardıman uçakları da SALT-2'nin dışında kalmıştır. Oysa bu uçaklar, boy-dan boyta Batıdaki bütün mevzi-leri vurabilecek kapasiteye sahip-tirler.

Peki ABD, Batılı müttefikle-rinin böylesine büyük bir tehdit-le karşı karşıya kaldığını bilmi-yor mu? İşte bu noktada "Gü-vernörler" başta, "Sahinler" başta düşünmektedirler. Bugün için yatıştırıcılar ağır basmak-ta ve Sovyet tehdidini gözardı etmektedirler. Zaten SALT-2 ya-tıştırıcılığın bir ürünü olarak

Sovyet taktik nükleer füzele-ri. Avrupa'nın 1054 füzesi, Rusya'nın ise 5 bin füzesi bulunuyor. Sovyetler Birliği "İlk saldırı" denen bir askeri harekatta, Avrupa'da mevzilenen bütün füze silolarını yok edebilir. Bu füzelelerin en güçlüsü ise SS-20 lerdir.

ortaya çıkmıştır. Benzer görüşle-ri Avrupa'da da savunular var-dır. Batı Alman Sosyal Demok-rat Partisi içindeki Herbert Weh-ner, Rusya'nın "savunma" için silahlandığını söyleyecek kadar ileri gitmiştir. Örneğin yatıştır-ımaçlar, Sovyet tehdidini gören-güçlerin Batı Avrupa'ya SS-20'le-re karşılık ona eşdeğer Pershing-II füzelelerini yerleştirmesi öne-sine, Moskova yöneticilerinin "kızacağı" iddia ederek karşı çıkmaktadırlar.

BATI AVRUPA'NIN KARŞI KARŞIYA OLDUĞU TEHLİKE

ABD'nin dünya jandarmalığı yaptığı 1960'lerde, NATO, bir Sovyet saldırısına karşı "topye-kun mukabele" stratejisini be-nimsemiştir. Yani NATO, konvansi-yonel ve nükleer bütün imkan-larıyla saldırıya karşı koyacaktır. Ancak Sovyetlerin nükleer si-lahlarını hızla geliştirmesi üzeri-ne, 1960'ların ikinci yarısından sonra NATO bu stratejiyi terke-derek, "ensesiz mukabele" strate-jisini benimsemiştir. Buna göre bir Sovyet saldırısına karşı önce konvansiyonel silahlarla, sonuç alınmazsa, nükleer silahlarla karşı konacaktır.

Aradan zaman geçti Sovyet-ler o derece silahlandı ki, bugün ABD'ye birçok önerisini kabul ettirir hale geldi. Avrupa'yı kısa bir süre içinde teslim alacak Backfire stratejik bombardıman uçakları ile SS tipi nükleer füzele-ri, SALT-2 kapsamına alınmaz-dysa bu ABD'deki teslimiyetçi-lerin siyasal teriminin bir sonucudur. Bu durum tamamen Mos-kova'nın Batıya karşı ve Avrupa'yı ABD'den koparma şeklindeki stratejisine hizmet etmektedir. Bu teslimiyetçi siyaset, Batı Av-rupa'yı Sovyetler Birliği'nin kar-sısındaki yalnız bırakmakta, onu kaderine terk etmekte ve yutul-maya hazır bir lokma haline getirmektedir.

SALT-2'nin onaylanmasından sonra Rusya'nın, diğer bölge-lerde olduğu gibi Avrupa üzerinde de baskıları yoğun-laşacaktır. Sovyetler, SALT-3'ü gündeme getirip Batılı ülkele-rin içindeki çok az sayıdaki füzele-ri de çekip almayı tasar-lamaktadır.

SALT-2, Avrupa ile Ame-rika arasına sokulan bir ka-madır.

BITTİ

Afgan gerillaları 360 Taraki askerini öldürdü

Urgan Kasabesindeki çarpışmada da çok sayıda silah ve cephane ele geçirildi

ISLAMABAD ISLAMABAD Afganistan'da İmam Hazret Mücedid Sami-an'a bağlı gerillalar ve 8 bin üyeli bir aşiret, Dahana Gori Pul kentine karşı yoğun bir harekate giriştiler.

Moskova yanlısı Taraki rejimine karşı mücadele veren Afganistan Ulusal Kurtuluş Cephesinin yayınladığı basın bülteninden öğrenildiğine göre, hareket sırasında 360 hükümet askeri öldürüldü. Gerillalar ise 10 kayıp verdiler.

Basın bülteninde Taraki'ye bağlı birliklerin böl-

geden kovulduğunu ancak daha sonra Afgan Hava Kuvvetlerine bağlı uçakların bölgeyi yoğun şekilde bombaladığı bildirildi.

Gerillaların Urgan kasabasına karşı girişti-leri saldırı sırasında ise 10 tank, 12 askeri kamyon, ağır toplar ve çok miktarda cephane ele geçirildi. Bu çarpışmalar sırasında 5 gerilla hayatını kaybetti. Taraki'ye bağlı askerlerden kaç kişinin öldüğü ise açıklanmadı. Urgan, başkent Kabil'in 40 kilo-metre güneyindeki dağlık bölgede bulunan küçük bir kasabadır.

İSRAİL FKÖ'YÜ TEHDİT ETTİ

İlimli davranmazsanız Lübnan'ı yerle bir ederiz

İsrail, ABD'vi Orta Doğu'da barış çalışmalarını tehlikeye sokmakla suçladı

KUVEYH İsrail, Filistin Kurtuluş Örgütüne gizli bir mesaj göndererek, özerklik konusundaki tutumunu ilmi-laştırırmaması halinde Lübnan'ı alt-üst edeceği tehdidini savurdu.

Kuveyt'te yayınlanan El Vatan gazetesinin ver-diği habere göre, söz konu-su tehdit mesajı İsrail Savunma Bakanı Ezer Waizmann tarafından FKÖ Lideri Yaser Arafat'a gönderildi. Mesajın geçenlerde Beyrut'u zi-yaret eden tanınmış bir Filistinli aracılığıyla ulaştırıldığı belirtildi.

İSRAİL BİRLİKLERİ LÜBNAN'DA Bu arada Lübnan Devlet Radyosu dünkü yayı-nında İsrail birliklerinin Akdeniz kıyısından Lübnan'ın 10 kilometre içe-rilerine kadar girecek Beyada bölgesindeki te-pelerde mevzilenmiş olduğunu bildirdi. Radyo 600 kişilik İsrail birliğinin mev-zilenmiş tepelerin kıyı-daki yola hakim bir yer-de bulunduğunu belirtti.

Falanjistlerin radyosu da haberi doğruladı ve İsrail birliklerinin hedefini Mansuri'yi işgal et-mek olabileceğini öne sürdü.

Öte yandan Tel Aviv'de bir açıklama yapan bir İsrail askeri sözcüsi ise söz konusu iddianın bitü-nüyle yalan olduğunu il-e-ri sürdü.

Bu arada Dünya Siyo-nist Örgütü Yerleşim Merkezi Komisyonu ve Yahudi Ajansı, yeni bir yerleşim merkezi kurul-ması çalışmalarını hızlan-dırması kararlaştırdı.

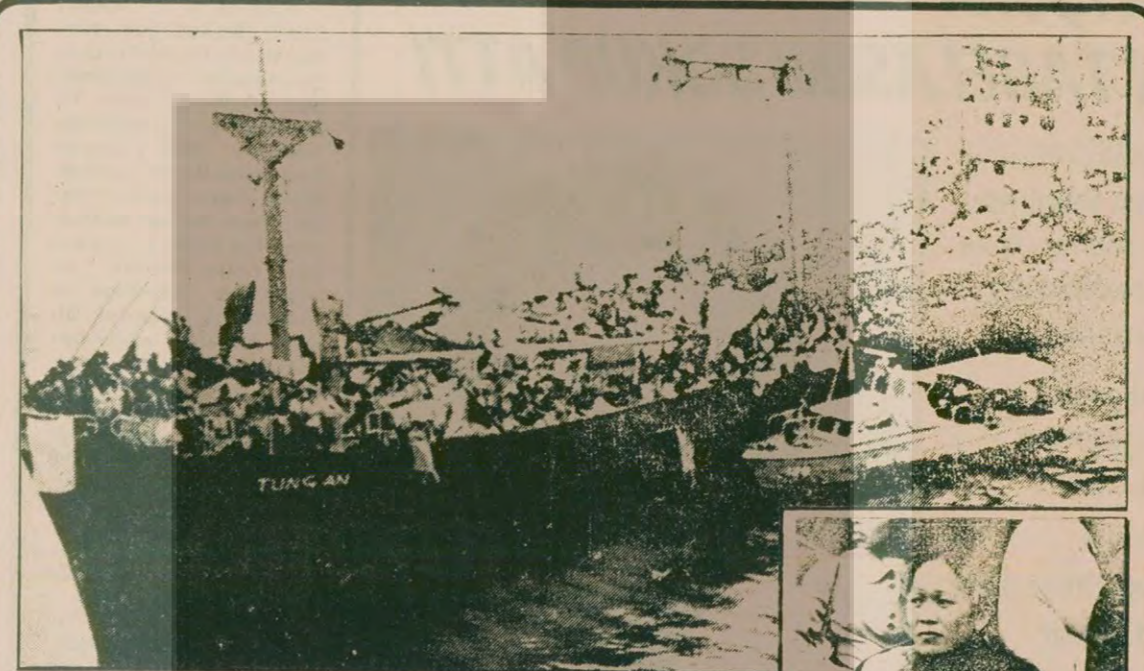
"Kornei Şomron 2" yerleşim merkezi geçenlerde Nablus kentini yakınları-na kurulmuş 76 bin Vietnamlı mültecilerin uluslararası sulara geri gönderileceklerini bildirdi. Vietnamlı mültecilerin geri gönderil-mesi işleminin hemen başlanacağı bildirilen Matathir Muham-med, mültecileri taşıyan gemi-lerin açık denizde batması halinde hiç bir şekilde yardım etmeyeceklerini belirtti.

Malezya Başbakan yardımcısı, Vietnamlı mülteci gemilerinin Malezya karasularına girmesi halin-de ise, savaş gemilerinin ateş açacağını sözlerine ekledi.

Bilindiği gibi Vietnam'daki Sovyet yanlısı diktatörlükten ve dayanılmaz hayat şartlarından kaçan yüzbinlerce Vietnamlı ül-kelerini hurda gemilere binerek terk ediyorlar. Vietnam makamları tarafından da çıkış destek-lenen bu göç, uzun bir süredir devam ediyordu.

Köhnge gemiler içinde uluslar-arası sularda aylarca dolayan ve kendilerini kabul edecek bir ülke arayan bu mültecilerden bir ço-ğu, kendilerine yeni bir vatan bulamadıkları hayatlarını kaybedi-yorlar. Gemilerdeki çok kötü hayat şartları ve sık sık meydana gelen deniz kazalarından kurtu-lmaları ise bölgedeki ülkelere sığı-nyorlar.

TAYLAND VE KAMBOÇYALI MÜLTECİLER Öte yandan hukla Heng Sam-

Başı ve açlıktan kaçan yüzbinlerce Vietnamlı açık denizlerde aylarca ölüme pençeleniyor.

ÜLKELERİNDEKİ BASKI REJİMİNDEN VE ACLAKTAN KACIYORLAR

Malezya 76 bin Vietnamlı mülteciyi açık denize geri gönderiyor

KUALA LUMPUR

Malezya Başbakan Yardımcısı Matathir Muhammed bir açıklama yaparak, Malezya'ya sığınmış bulunan 76 bin Vietnamlı mültecilerin uluslararası sulara geri gönderileceklerini bildirdi. Vietnamlı mültecilerin geri gönderil-mesi işleminin hemen başlanacağı bildirilen Matathir Muham-med, mültecileri taşıyan gemi-lerin açık denizde batması halinde hiç bir şekilde yardım etmeyeceklerini belirtti.

Malezya Başbakan yardımcısı, Vietnamlı mülteci gemilerinin Malezya karasularına girmesi halin-de ise, savaş gemilerinin ateş açacağını sözlerine ekledi.

Bilindiği gibi Vietnam'daki Sovyet yanlısı diktatörlükten ve dayanılmaz hayat şartlarından kaçan yüzbinlerce Vietnamlı ül-kelerini hurda gemilere binerek terk ediyorlar. Vietnam makamları tarafından da çıkış destek-lenen bu göç, uzun bir süredir devam ediyordu.

Köhnge gemiler içinde uluslar-arası sularda aylarca dolayan ve kendilerini kabul edecek bir ülke arayan bu mültecilerden bir ço-ğu, kendilerine yeni bir vatan bulamadıkları hayatlarını kaybedi-yorlar. Gemilerdeki çok kötü hayat şartları ve sık sık meydana gelen deniz kazalarından kurtu-lmaları ise bölgedeki ülkelere sığı-nyorlar.

TAYLAND VE KAMBOÇYALI MÜLTECİLER Öte yandan hukla Heng Sam-

rin rejiminin ve işgalci Vietnam birliklerinin giriştiği katliamlar-dan kaçarak Tayland toprakları-na sığınan Kamboçyalı mülteci-le-rin a. Kamboçya'ya geri gönderil-meye başlandı. İleri sürüldü. Vi-etnam işgal ordusuna bağlı 10 tümenin Tayland sınırında mevzilenmesi üzerine, saldırıya uğra-maktan çekinen Tayland yetkilile-rinin Kamboçyalı mültecileri iade etme kararı aldıkları iddia edildi.

Tayland tarafından Kamboçya'ya geri gönderilen birinci grup mülteci kafilesinde 36 bin Kam-boçyalının bulunduğu bildirildi.

İSVİÇRE BAŞININDA SALT-2

Tribune:

"MOSKOVA ÜÇÜNCÜ DÜNYA ÜZERİNDEKİ EMELLERİNDEN VAZGEÇMEDİ"

"Bu zirvenin sağlamlaştırma çalıştığı yu-muşama, siyasal ve fırsatçılık hesaplarının üstüne kurulmaktadır. Moskova Üçüncü Dün-ya üzerindeki emellerinden vazgeçmemiştir. Çin, oldu bitmeye gelmeye kararlıdır. Batıda-ki çeşitli çevreler Sovyetler'in her sene askeri gücünü biraz daha artırdığını görüyorlar. Ham-maddeleri kontrol etmek için hâlâ korkunç bir rekabet var. Batılı çevreler Rusya'dan her zaman olduğundan daha fazla çekiniyorlar."

ALMANYA BASININDA SALT-2

Süddeutsche Zeitung:

"SALT-2 NEDEN MOSKOVA İÇİN BÜYÜK ÖNEME SAHİP"

"7 yıl önce Brejnev ve Nixon SALT-1'i im-zalarken şartlar bugünküne nazaran tamamen değişti. Bugün Sovyetler, SALT-2'nin imza-lanmasından duydukları sevinci kendileri bile saklayamıyorlar. ABD'nin, 70'lerin başındaki üstünlüğü bugün büyük ölçüde yıkılmış bulunuyor. ABD'nin Güney-Doğu Asya'dan çekil-miş bulunması, Vietnam'ın göbeğinden Mos-kova'ya bağlı olması, İran ve Etyopya'da krala-rın devrilmesi CENTO'nun dağılması ve Sovyet Deniz Filosunun büyümesi, Afganistan ve Angola'da Sovyet taraftarı rejimler, Mos-kova'nın SALT-2 öncesi elinde bulundurduğu büyük kozlarıdır.

SEDAT ABÖ ZİRVESİNE KATILACAK

Mısır Devlet Başkan Yardımcısı Hüsnü Mü-barek bir açıklama ya-parak, Temmuz ayında Liberya'nın Monrovia kentinde yapılacak olan Afrika Birliği Örgütü zir-ve toplantısına Başkan Sedat'ın kişisel olarak katılacağını bildirdi.

İSRAİL BİRLİKLERİ LÜBNAN'DA

Bu arada Lübnan Devlet Radyosu dünkü yayı-nında İsrail birliklerinin Akdeniz kıyısından Lübnan'ın 10 kilometre içe-rilerine kadar girecek Beyada bölgesindeki te-pelerde mevzilenmiş olduğunu bildirdi. Radyo 600 kişilik İsrail birliğinin mev-zilenmiş tepelerin kıyı-daki yola hakim bir yer-de bulunduğunu belirtti.

Falanjistlerin radyosu da haberi doğruladı ve İsrail birliklerinin hedefini Mansuri'yi işgal et-mek olabileceğini öne sürdü.

Öte yandan Tel Aviv'de bir İsrail askeri sözcüsi ise söz konusu iddianın bitü-nüyle yalan olduğunu il-e-ri sürdü.

Bu arada Dünya Siyo-nist Örgütü Yerleşim Merkezi Komisyonu ve Yahudi Ajansı, yeni bir yerleşim merkezi kurul-ması çalışmalarını hızlan-dırması kararlaştırdı.

"Kornei Şomron 2" yerleşim merkezi geçenlerde Nablus kentini yakınları-na kurulmuş 76 bin Vietnamlı mültecilerin uluslararası sulara geri gönderileceklerini bildirdi. Vietnamlı mültecilerin geri gönderil-mesi işleminin hemen başlanacağı bildirilen Matathir Muham-med, mültecileri taşıyan gemi-lerin açık denizde batması halinde hiç bir şekilde yardım etmeyeceklerini belirtti.

Malezya Başbakan yardımcısı, Vietnamlı mülteci gemilerinin Malezya karasularına girmesi halin-de ise, savaş gemilerinin ateş açacağını sözlerine ekledi.

Bilindiği gibi Vietnam'daki Sovyet yanlısı diktatörlükten ve dayanılmaz hayat şartlarından kaçan yüzbinlerce Vietnamlı ül-kelerini hurda gemilere binerek terk ediyorlar. Vietnam makamları tarafından da çıkış destek-lenen bu göç, uzun bir süredir devam ediyordu.

Köhnge gemiler içinde uluslar-arası sularda aylarca dolayan ve kendilerini kabul edecek bir ülke arayan bu mültecilerden bir ço-ğu, kendilerine yeni bir vatan bulamadıkları hayatlarını kaybedi-yorlar. Gemilerdeki çok kötü hayat şartları ve sık sık meydana gelen deniz kazalarından kurtu-lmaları ise bölgedeki ülkelere sığı-nyorlar.

TAYLAND VE KAMBOÇYALI MÜLTECİLER Öte yandan hukla Heng Sam-

rin rejiminin ve işgalci Vietnam birliklerinin giriştiği katliamlar-dan kaçarak Tayland toprakları-na sığınan Kamboçyalı mülteci-le-rin a. Kamboçya'ya geri gönderil-meye başlandı. İleri sürüldü. Vi-etnam işgal ordusuna bağlı 10 tümenin Tayland sınırında mevzilenmesi üzerine, saldırıya uğra-maktan çekinen Tayland yetkilile-rinin Kamboçyalı mültecileri iade etme kararı aldıkları iddia edildi.

Tayland tarafından Kamboçya'ya geri gönderilen birinci grup mülteci kafilesinde 36 bin Kam-boçyalının bulunduğu bildirildi.

Yılice çıkmaz içine düşen Somoza, son care olarak başkentti bombalamaya başladı.

Somoza'nın Dışişleri Bakanı muhalefete görüşme çağrısı yaptı

Ulusal Muhafızlar Nikaragua'daki Kolombiyalıları almak üzere gelen bir uçağı taradılar

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Nikaragua'da, Somoza'nın diktatörlük rejimini yıkmak amacıyla sürdürülen çarpışmalar-da Sandinista gerillala-rının duruma giderek da-ha fazla hakim olmaya başladıkları bildirildi.

Bu arada Nikaragua Dışişleri Bakanı Julio Quintana soruna çözüm bulmak amacıyla görüş-melere oturmaya ve Washington'a gitmeye hazır olduğunu açıkladı. Bakanın Amerika'ya gitmesinin, Somoza'nın iktidarı bırakması tale-p eden Amerika'nın bu isteminin kabul edilmesi anlamına geldiği öne sürüldü. Bir basın toplantı-sı düzenleyen Quintana, sorunun uluslararası dü-zeyeye ulaştırılması ve Ame-rika Devletler Örgütüne ülkeye bir barış gücü gönderilmesini kabul edeceğini söyledi.

Öte yandan, Sandinista gerillaları, "Sandino radyosu" aracılığıyla, Somoza'ya bağlı Ulusal Mu-hafızlara teslim olmaları için 48 saat süre tandırla-rını bildirdiler. Görüş-melere oturacaklarını ve Somoza diktatörlü-ğü yıkılana kadar müca-dele edeceklerini açıkladılar.

Öte yandan Nikaragua Hava Kuvvetlerine bağlı uçaklar dün de Managua ve Leon'daki Sandinista gerillalarının mevzilerini bombalamaya devam etti. Uçakların Managua'nın geçekönde semtlen-rinden Darrio Riguero'yı sürekli bombaladıkları ve sivil halk arasında bir-çok kişinin ölmesine yol açtıkları verilen haberler arasında.

Bu arada Nikaragua'daki Kolombiyalıları almak amacıyla gönderilen askeri nakliye uçağı, Ulusal Muhafız kuvvetlerine tarandı. Kolombiya hükü-meti, bu olayı Nikaragua hükümeti nezdinde pro-testo edeceğini bildirdi.

İran Anayasa Taslağı, incelemesi için Homeyni'ye sunuldu

Homeyni, Kurucu Meclis fikrini şiddetle eleştirdi

TAHRAN (AA)

İran Devrim işleri ile görevli Devlet Bakanı Ya-dullah Ehabi bir açıkla-ma yaparak Anayasa Ta-sarısının yayınlanmasını belirsiz bir süre ertelen-diğini bildirdi.

Anayasa metni ile ilgili bilgi vermek için geniş bir basın toplantısı düzenleyen Ehabi, hazırlanan tasarınn bazı noktalarda görüşünü bildirmesi için Ayetullah Homeyni'ye sunulduğunu bildirdi.

Hazırlanan programa göre Anayasa Taslağı metninin Devrim Konse-yetine iletilmeden önce Cum-a akşamı açıklanması gerekiyordu. Anayasa metni Devrim Konseyi tarafından da incelendi-ken sonra kamuoyuna sunulacak, daha sonra da bir "Uzmanlar Meclisi"nde" ele alınarak halkoyu-na başvurulacaktır.

HOMEYNI'N DEMECİ

Öte yandan Kum Ken-tinde bir açıklama yapan Ayetullah Homeyni, Ana-yasa taslağının onaylan-ması için bir kurucu mec-lis isteniyor. "Bati etki-sinde kalmakla" suçladı. Ülkemizin bir an önce bir

Anayasaya kavuşması için geniş bir kurucu meclis yerine dar çerçeveli bir organın onayının doğru olacağını savunan Homeyni, şöyle dedi: "Bu adamlar kurucu meclisin toplanmasını istiyorlar, bu meclis üyelerinin hal-kın gerçek temsilcileri olacağına bizi inandır-mak istiyorlar. Oysa bu kalabalık meclis, herhan-gi bir Anayasa taslağını onaylaymıyca kadar üç yıl çalışacaktır. Üstelik kurucu meclis üyeleri, Batılı düşüncelere kendi-ni kapırmış, eski rejimi ajanları ve yabancı yardımından yararlanan kimseler olacaktır.

"İşçiler, köylüler, İslamın temellerini baltalamak isteyen kokuşmuş kimselerin, şeytanların iğvasına kendinizi kapırmayın."

Bu arada İran'ın Ku-veyt Büyükelçisi Ali Şems Erdekani bir basın toplantısı düzenleyerek "İranlı dini liderlerden A-yetullah Ruhani'nin Bah-reyn'le ilgili demecinin hükümetin resmi görüşü-nü yansıtmadığını söyle-di. Ayetullah Ruhani Kum Kentinde verdiği

bir demecde Bahreyn'in İran'ın ayrılmaz bir parçası olduğunu söylemiş-ti. Büyükelçi Erdekani, ülkesinin başka ülkelerin işçilerine asla karışma-dığını belirtti.

ŞAH'İ ÖLDÜRME EKİBİ MEKSIKA'DA Öte yandan bir grup İranlı gerillanın Şah Rıza Pehlevi'yi öldürmek üzere Meksika'ya gittiği öne sürüldü. İran'da yayınlanan bir gazeteyle demec veren Devrim Mahkemeleri Yargıcı A-yetullah Halhali, Şah'ı öldürmek üzere Bahama Adalarına giden gerilla-ların Şah'ın Meksika'ya gitmesine üzerine bu ülke-ye hareket ettiklerini söyledi. Şah Rıza Pehlevi İran Devrim Mahke-mesi tarafından bir süre önde idama mahkum edilmişti.

Ayetullah Halhali şöyle dedi: "Şah'a verdiğimiz ölümlü cesazın infaz edil-mesi için keskin nişan-cıların kurulu bir ekibi Meksika'ya gönderdim. Ekip üyeleri, Şah'ı gör-dükleri yerde vurarak ulusun öcünü almakla görevlendirildim. Böylece bu vatan haininin hayatına son verilmiş olacak."

U-2'ler uçmaz, Rusya geçemez

'Amerikan U-2 uçaklarına ve Rusya'ya Teslimiyete Hayır' kampanyası sürüyor

Doğu Perinçek bugün Kayseri' de konuşuyor

Kiraz TİKP İlçe örgütü U-2' lere karşı yapılacak mitingle açılıyor

Devrimci Bank-Sen: "Dünyanın en büyük zalimine danışacak hiçbir şeyimiz yoktur"

HABER MERKEZİ Türkiye İşçi Köylü Partisinin Parti Meclisi kararıyla düzenlenen 'Amerikan U-2 Uçaklarına ve Rusya'ya Teslimiyete Hayır' kampanyası sürüyor. TİKP'nin bütün il ve ilçe örgütleri protesto toplantıları düzenliyorlar. Birçok il ve ilçelerde miting çalışmalarını sürdürüyorlar. Kampanya, bildiri, afişleme ve dağıtılan el ilanlarıyla en geniş halk kesimlerine duyurulmaya çalışılıyor.

KAYSERİ'DE U-2'leri protesto için yürütülen kampanyanın bir parçası olarak Kayseri TİKP İl Örgütü bir kapalı salon toplantısı düzenledi. Bugün yapılacak toplantıya TİKP Başkanı Doğu Perinçek de konuşmacı olarak katılıyor.

SIVASTA

U-2 uçaklarını protesto amacıyla Sivast düzenlenecek mitingde Sıkıyönetim Komutanlığı izin vermemesi protesto edildi.

Türkiye İşçi Köylü Partisi Divriği İlçe Başkanı Haydar Çaklar, dün yaptığı açıklamada "Amerikan U-2 uçaklarına ve Rusya'ya teslimiyete hayır" mitingine, Erzinçin Sivas İleri Sıkıyönetim Komutanlığına izin vermemesi protesto ederek, "Bağımsızlık tohumlarının ilk defa ekildiği Sivas topraklarında aynı şekilde bugün de bağımsızlığımızı savunmak için U-2 Casus uçakları protesto etmek her yurtseverin görevidir" denildi.

2 trilyon dolarlık cephaneye

(Baştarafı 1. Sayfada)

Carter'de bu durum en belirli oldu.

Anlaşlan Brejnev'in göçtüğüne, de, Carter'in yolculuğuna da acıyanlar var!

Aynı konuyu Avusturya Sosyalist Partisi'nin ikinci adamı Viyana Belediye Başkanı Gratz'in verdiği aşamada yemehinde konuşuyoruz. Gazetecilerin çoğu Carter'in popülarlığını yitirdiği konusunda birleşiyorlar. Yani Carter sadece yorulmuş, aynı zamanda siyasi hayatının sonuna da yaklaşıyor.

SALT-2, Carter'in umduğunun aksine, attığı son büyük imza olacak.

Aşam yemehinde Çinli, Alman ve Rus gazetecilerle konuştuk. Çinli arkadaşım Feng ile bir saat başbaşa sohbet ettik. Çinli arkadaş başbaşa gazetecilerle görüşmek üzere masamızdan ayrılmak için Rus gazeteci masaya yaklaşıyor. Bunlar masalan gezerek Sovyet propagandası yapan gazeteciler. Hiç yoklara 20 kişi varlar. Biri masamıza oturuyor, biri ayakta içmeye devam ediyor.

Hemen konuşmaya başlıyoruz.

Anlaşma gerçekleştirilemeyen Sovyetler'in 250-300 kadar fazla kitalararası füzesi olacak. Ne yapacağız bu füzele.

Rus, söze cevap vermek yerine, iki elinin işaret parmaklarını birbirine vurarak kırma işareti yapıyor.

Kırıp, kırıp SSS 20 mi yapacaksınız?

Kızıyorsa ama bozuntuya vermemek için gülmeye çalışıyor.

Hayır, hayır, Yok edeceğiz. Biz verdiğimiz sözü tutarız. Güvenmek lazım.

Güvenme meselesi soyut. Bu, isteklere bağlı bir şey değildir. Emperyalizmin karakteri ile ilgili bir meseledir.

Amerika için bu dediginiz geçerli. Fakat Sovyetler Birliği için öyle değil. Bizim siyasetimiz hiç değişmez.

Değiştirdi, değiştirdi.

Örnek verin.

İstediginiz kadar örnek vereyim. Lenin ve Stalin çağında Sovyetler Birliği sosyalizm prensiplerine sıkı sıkıya bağlıydı ve bir ülkenin başka bir ülkenin işçilerine karşıyken ilkesini en iyi bir şekilde uyguluyordu. Bugün bu ilkelere çığırıyor.

Örnek?

Çekoslovakya, Afganistan, Angola, Vietnam, Kambocya...

Çekoslovakya meselesi çok ayrı bir mesele. Biz buna mecburduk, Amerika'nın yaptıklarını neden görmüyorsunuz?

Ve bana uzun uzun dengeyi anlatmaya çalışıyor. ABD'nin hegemonyasındaki ülkelerin kurtarılmasının başka yolu olmadığını iddia ediyor.

Vietnam halkı Amerikalılardan kendilerini nasıl kurtardığına, İran, Türkiye nasıl kurtarıldığına bütün öteki halklar da kendi güçleriyle kurtulacaklar.

Ama Amerikalılardan önce Fransızlar vardı Vietnam'da.

Yani mutlaka birinin geleceğini mi söylemek istiyorsunuz? Şimdi kim geliyor?

Rusun diyecek bir şeyi yok. Elini gülerek

masaya vurup kalkıyor. Konuşmalarını ayakta dinleyen öteki Rus oturuyor onun yerine.

Siz hangi partidensiniz?

Aydınlık gazetesindenim.

Şu Maocu gazete de mi?

Ülkemizde bize saldıranlar "Maocu gazete" diyorlar.

Az önce Stalin'den bahsediyordunuz. Siz Stalin'in kaç yılında doğduğunu bilir misiniz?

Stalin'in savunmanızı beni sevindirdi. Ama bırakın kaçta doğduğunu da onun ideolojisini tartışalım.

Siz Stalin'i bizden çalmak istiyorsunuz ama Stalin'i veremeyeceğiz.

Kruşçev verdi.

Kruşçev zamanında yanlış eğilimler olduğunu kabul ediyordum. Fakat bugün durum değişti.

Stalin'in heykellerini baştan dikip, kitaplarını baştan basacak mısınız?

Stalin'in heykelleri duruyor, kitaplarının da hepsi kütüphanelerde var.

Ama bu şekilde tartışılmaz. Bakın demin Kruşçev'in hatalarını kabul ettiniz. Stalin'in heykelleri duruyor, dersiniz nasıl tartışırız?

Duruyor diyordum size, duruyor. Ben kendi gözlerimle gördüm.

Rus gazeteci bağırarak konuşmaya başlıyor. Etraftan bakılan var. Uyarıyorum.

Sizin beyninizi yıkamışlar. Siz bu şekilde konuşurularsınız.

Tekrar uyarıyorum Rus'u. Nafile. Rus tartışamayacak.

Adam etraftan bakınlara aldırmanın başına başına katkılı geliyor. Giderken kısaca bir dönüp "Adresinizi verin bana" diyor. "Aydınlık-İSTANBUL" diyorum.

ADAM BAŞINA 15 TON DİNAMİT

SALT-2, SALT-3, "Yumuşama", "Silahsızlanma" derken ortaklık gerçekten bulandı. Carter ve Brejnev anlaşmaya gerçekten bulanlık havada imza atacaklar, her zaman olduğu gibi. Şu 'Silahsızlanma kahramanları'nın yedik-

leri naneyle bir göz atalım da bulanlık biraz dağılsın:

1. SALT-2'de atom silahlarının teknik gelişmesini önleyen bir madde yok.

2. Kitalararası uzun menzilli füzelerin imalatını durdurmak Sovyetler'in çok işine geliyor. Böylece güçlü Avrupa'da kullanılacak olan orta menzilli füzelerle verilecekler.

3. Son virimiyde silaha harcanan para 2 trilyon 670 milyar dolar.

Türkiye'de kaç kişi bilir bir rakamın nasıl yaldızdığını? Bakın şöyle: 2 670 000 000 000 dolar. Bu paranın ne kadar Türk lirası ettiğini hesaplamayı için elverişliyor.

4. Daha 1976 yılında yapılan bir hesaplama göre atom silahlarının 50 bin megaton olan kapasitesi dinamit gücü olarak ele alındığında dünyada yaşayan her insan başına 15 ton dinamit düşüyor.

5. SALT-2 ve SA, T-3 teknik gelişmeyi ve kitalararası füzeler dışındaki diğer atom başlıkları füzelerin gelişmesini durduramayacağı için bu gelişme aynı hızla devam edecek.

Kıbrıs'ta barış isteyenler Türk görüşmecilerin, fetihci propaqandaya itibar etmemesini istiyor

Maraş konusu yarın ele alınıyor

Ana muhalefet partisi lideri Durduran: "Sorunun uzaması. Türkiye'nin de Kıbrıs Türk toplumunun da çıkarına değildir"

HABER MERKEZİ Kıbrıs'ta önceki gün başlayan ve Kıbrıs sorununa başlıca bir çözüm bulmayı amaçlayan toplumlulararası görüşmeler, iki günlük bir aradan sonra yarın yeniden başla-

MSP Elazığ

il Başkanı U-2' lere karşı birleşmesini istedi

ELAZIĞ (ÖZEL) MSP Elazığ İl Başkanı Selim Çiçek, U-2 uçakları ile ilgili olarak hükümetin tutumunu eleştirdi. Çiçek, bu konuda gazetemize yaptığı açıklamada, "U-2'lerin semalımızda uçmasının bağımsızlığımıza aykırı" olduğunu belirterek, "Bağımsızlığımızda düşürülen bu lekelere silip atmak için birleşmesini" istedi. Hükümetin bu konuda Rusya'ya danışma tutumuna karşı çıkan Selim Çiçek, SALT-2 anlaşması konusunda da şöyle dedi:

"Son dönemlerde süper devletler arasında yapılmak istenen SALT Anlaşması, geri kalmış ülkelere paylaşılmıştır. Afrika ve Orta Doğu ülkelerinin ellerine geçirmek için böyle bir anlaşma imzalanmak isteniyor."

İkincisi, U-2 casus uçaklarının topraklarımız üzerinde uçmasını Rusya'ya danışmakta, milli egemenliğimize zarar vermektedir. Bizim, dünyamızın en saldırgan ve büyük zalimine danışacak hiç bir şeyimiz yoktur. Eğer danışacağımız biri varsa, o da Türkiye halkıdır. Türkiye halkı da topraklarımızı yabancı tek bir asker ve üs, semalımızda casus uçaklarının uçmasını istemiyor."

Çukurova, Maraş Söke... Bereketli topraklar üzerinde aç insanlar

İzzet Dalyan Çukurova'dan yazıyor

Ağalardan izin almadan çocuk emzirilemiyor

Bir kez Çukurova'ya ayak basmış, dönmeğe istese dönmez. Ne icretir alacağı bilmede de, bir kez memleketi bırakmış arkasında çocuk çöküp gelmiş ya, Adıyamanlı, Mardinli, Urfa'lı artık dönmez geriyeye. İşçiler çapayı bitirmiş, ama pamuk tarlalarının kıyısında çadırlarda, pamuk toplama zamanını bekliyorlardı.

Konuştum Mahmut Kılınç "Bir kez iş umudu gelmişiz" dedi. "Aldığımız, yememiz yetmiyor. Ama dönemeyiz. Düşün, domates 20 lira, salatalık 12.5. Ama dönemeyiz. Üstelik bizden toprak bastı bahanesi her çadır başına 200 lira alıyorlar. Bize satarsalar, naylonlar, 100 lira etmez. Vermek de folur gidirsiniz diyorlar. İşçi mi yok diyorlar. Celmış bir kere dönemeyiz."

"Karakola bildirdik. Biz karışmayız, mahkemeye başvururuz dediler. Nasıl, ne zaman başvurursunuz? Korkarız elçiyi borçlu kalacağız. Borçlu dönemeyiz memleketle."

Dönemiyorlar memleketlerine. Çünkü dönseler, Mahmut'un dediği gibi "Sonra n'olacak?" Orada iş mi var sanki? Orada ağa mı yok sanki? Orada hak mı var, hukuk mu var? Gelmiş bir lere dönemiyorlar. Dönüyor, ertesi yıl yine çaresiz geliyor, yine çaresiz dönemiyorlar. Bir kısır döngü.

Ölen ölür kalan sağlar çalışır

Yaşayışları tam anlamıyla sefilik. Ağanın köpeği yaşamaz öyle. İsimleri için besine ihtiyacı olur. Bakımlıdır kulübesi. Köpekler derler istirahat ettirirler. Tarım işçileri, özellikle de dışarıdan gelen tarım işçilerine köpeğe verilen değer bile verilmeyiz. Çukurova'yı bereketli yapan işçiler, güzel zadan içmezler, kurtuldu içtikleri. Tarlanın ortasında, çaputları altında yatarlar. Hastalanırlar, ölen ölür, kalan sağlar çalışır.

Sabri Kanarya "nasıl hasta olmasın bebeğin" diyor. "Bizleri saat 5'de naytona (römork) doldurup, saat 9'a kadar soluk almadan çalıştırıyorlar. 8 oldu ru karnımız gurdulmaya başlıyor. Çocuk nasıl dayanıyor? Bizlerle bebeleri bir tutuyorlar."

Ayşe Çelik "ne diyorsunuz" diyor. "Ağadan izin almadan emzirilemez. Çocuk ağlar. Bırak ağlamayı, hasta olsa, çatlasa, yine istirahat olmadan emziremeyiz"

Hanzıha Akkuş "çoğu tarlaya götürülmek istemiyor. Ama mecbur. Bizi çalıştıracak, Bebeği nereye bırakalım."

Hastalanınca ne yapıyorsunuz dedim. Bir şey yapamazsınız. Daha doğrusu ne yaparsınız. Tarlada doktor mu var. "Doktor için para istemek dayışlarından" diyor işçiler "dayış gelir gider, ağda para

de Türk tarafını temsil eden görüşmecilere büyük bir sorumluluk düşüğünü belirterek, görüşmecilerin fetihci propaqandanın etkisinde kalmamasını istiyorlar.

RUM BASINI Rum basını toplumlulararası görüşmeleri gayet olumlu karşılayarak görüşmelerle ilgili gelişmeleri manşetlerinden verdiler. Genelikle çok iyimser nitelikteki bu manşetlerde "İlk görüşme çok dostane geçti",

"Görüşmeler akılcılık ve ümitle bağladı" gibi ibareler yer aldı. DURDURAN UMUTLU Kıbrıs'ta ana muhalefet partisi durumundaki Toplumcu Kurtuluş Partisi Genel Başkanı Alpay Durduran, toplumlulararası görüşmelerin başlamasının önemli bir adım olduğunu işaret ederek, "Sorunun uzamasında ne de Kıbrıs Türk toplumunun çıkarına yoktur" dedi.

ANKARA (ÖZEL) Köy-Koop içinde muhalefet grubunu oluşturanlardan eski Yönetim Kurulu Başkanı Hadi İbraz, İsparta Birliği Başkanı Ethem Beydoğan ve Manisa Birliği Başkanı Mustafa Pala ortak bir açıklama yaparak, "şimdi yönetimin Politika gazetesi aracılığıyla sürdürdüğü suçlama kampanyasına cevap verdiler ve Nedim Tarhan'la arkadaşlarının kendilerini suçlamaya başladıklarını belirttiler. Politika gazetesinde yer alan "Eski Yönetici-

ler hakkında dava açılıyor" başlıklı haberde bulunan suçlamaların eski Genel Başkan yardımcılarını olarak Nedim Tarhan ve Tuncer Ergüler'i de kapsaması gerektiğini belirten birleşik başkanlar, bunların kendilerini bir kenara ayırıp yönetim kurulunun diğer üyelerini suçlayarak kendi çıkarlarını korumaya çalıştıklarını belirttiler. İbraz ve arkadaşları "Köy-Koop'ta bir dönemle ilgili suçlular varsa, bunların başında Nedim Tarhan ve Tuncer Ergüler gelir. Kendileri o dönem imzaya yetkili Genel Başkan yardımcılar" dediler.

Açıklama da Nedim Tarhan ve arkadaşlarının Köy-Koop'u, Köy-Koop yapan Ahmet Altun, Hadi İbraz, Ethem Beydoğan ve Genel Müdür Gürmen Kökten'i kamuoyunda yıpratmak amacıyla iftira kampanyası açtıklarına dikkat çekildi. Bu davranışların derinden düşmeyen "Solculuk" "ilericilik" "devrimcilik" ilkeleriyle bağdaşmadığı da açıklanarak, Türk köylüsünün traktör paralarını har vurup harman savurduktan sonra, aynı traktörleri köylüye ikinci kez satmak kadar ayıplı duruma düşen Nedim Tarhan ve arkadaşlarının, üç-beş macederadan başka bir şey olmadıkları, üretici köylünün inandığı kooperatifiçiliği yıpratıp yozlaştırılmasına izin verilemeyeceği belirtildi.

Açıklamada şimdiki yöneticiler hakkında dosyalar hazırlanmış ve bunların yakında mahkemeye verileceği de ifade edildi.

Kırkkale Barut Fabrikasında ölen işçi sayısı 5'e yükseldi

HABER MERKEZİ Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunun Kırkkale Barut Fabrikasında önceki günkü patlamada ölenlerin sayısı 5'e yükseldi.

Nedeni belirlenemeyen patlama sonucu binanın çatısı çökmüş ve içinde bulunan işçilerden Rıza Malvar ve Ali Erşahin ölmüş, ağır yaralı 5 işçide SSK Kırkkale hastahanesine kaldırılmıştı.

Dün de ağır yaralı işçilerden Hüseyin Gülgüldür, Muzaffer Aksekkiler ve Ömer Karakulak kurtarılmayarak öldü. Ölen işçilerin cenazeleri toprağa verilerek üzere köylerine gönderildi.

Dün de ağır yaralı işçilerden Hüseyin Gülgüldür, Muzaffer Aksekkiler ve Ömer Karakulak kurtarılmayarak öldü. Ölen işçilerin cenazeleri toprağa verilerek üzere köylerine gönderildi.

Daha sonra Devrimci Maden-İş Sendikası Silahlar Şube Yöneticisi Ali Yaşar, 15-16 Haziran Demir Döküm Direniş Komitesinde görev alan bir işçi olarak anlarını anlattı. Ali Yaşar, Türkler'

Konu: SALT-2 Anlaşmasının değerlendirilmesi ve Partimizin "Amerikan U-2 uçaklarına ve Rusya'ya Teslimiyete" karşı açtığımız kampanya. Konuşmacı: CÜNEYT AKALIN (Gazeteci) Yer: Türkiye İşçi Köylü Partisi İl Merkezi (Kapıpaşa Çıplığı Sok. 19/2, Şişhane) Tarih: 17 Haziran 1979 Saat: 14.00

Yarın: İkinci durak Maraş Ovası

açıkça DOĞAN YURDAKUL

Osmanlı tokadı Mirza Palas'ta

Kıbrıs yangınının sürmesini isteyen güçlerin bütün engelleme çabalarına rağmen toplumlulararası görüşmeler cuma günü başladı.

Kıbrıs Rum ve Türk tarafları Kıprıyanu ile Denktaş zirvesinde varılan 10 maddelik anlaşmanın ayrıntılarına Mirza Palas Oteli'ndeki görüşmelerde sonuçlandırmaya çalışıyorlar.

Demirel'e bakıyorsunuz, toplumlulararası görüşmelerden, Kıbrıs sorununa çözüm bulunması çabalarından hiç de hoşnut görülmüyor. Bütün dünya ülkelerinin desteklediği Birleşmiş Milletler kararlarının tartışılmasına itiraz ediyor. Kıbrıs sorununun Türkiye ve bölge için taşıdığı önemli değeri de gözden düşürüyor. "Hükümeti silkeleme" politikasının bir aracı haline getirip, sorunsuzluk ömekleri vermede devam ediyor. "Kıbrıs'ta taviz veriliyor" yaygarasından iktidar umudu çıkarmaya çalışıyor.

Kıbrıs'ın "tamamının fethedilmesi" gibi akıl almaya yakın fikrin savunuculuğunu yapan Erbakan ise, şovenizmin yarısında Demirel'den birkaç boy ilerde.

Hükümete gelince. Ecevit Kıbrıs sorununun toplumlulararası görüşmelerle barışçı çözümünden yana olduğunu sık sık vurguluyor. Daha iki gün önce partisinin ortak grubunda dış politika konusunda açılan genel görüşmede de tekrarladı:

"Artık Türkler veya Türkiye Kıbrıs sorunuyla engellenen bir tarafımız gibi görünmemek kurtuldu."

Bu sözler iyi, güzel, ama toplumlulararası görüşmelerde Türk tarafını temsil eden heyete belli ve sistenli bir şovenizm temsilcisi olan Profesör Mümtaz Soysal'ın gönderilmesine ne demeli?

Soysal, Milliyet gazetesinde 2 Şubat 1979 tarihli "Osmanlı Tokadı" başlıklı yazıda savduğunu belli bir siyasetin esaslarını ortaya koymuştu. Bu siyasetin özü şuydu:

"Sovyetler Birliği'ne yaslanmak, Kıbrıs ve Ege meselelerini yoksa sürmek, Türkiye'nin Avrupa'ya dayanışmasını baltalamak Ecevit ve Davut Han olmayı örnek, Rusya'nın himayesinde bir İslam dünyası hedeflemek, bu amaçla Osmanlı devletine özlüm duyulanın duygularını okşamak."

Aynı Mümtaz Soysal, Nisan 1978'de Kıbrıs'a bir de "Anayasa taslağı" hazırlamıştı. Sanki Kıbrıs halkı kendi anayasasını yapamazmış gibi. "Dünyanın en özgürlüğü anayasası" ilan edilen bu taslak, Soysal'ın valizleri içinde önde Kıbrıs'a, oradan Senegal'deki İslam Konferansına, oradan da ambargo kaldırılmak için ABD Senatosuna gitmiş, fakat hiç bir yerde hisni kabul görememişti.

"Osmanlı Tokadı" teorisi, şimdi Ecevit hükümeti tarafından görevlendirilmiş, "uzman" olarak Mirza Palas'ta bulunuyor.

Kıbrıs sorununun çözümlemesini istemeyen aldayış, Kıbrıs sorununu çözmek için barış masasında!

Ve "Osmanlı Tokadını" varlığı bile Rum tarafını itirazına neden oluyor.

Türkiye, Kıbrıs'ın bağımsızlığı, barış ve huzur konularında samimi olduğunu göstermek istiyorsa, bu tür davranışlardan vazgeçmelidir.

Barış masasında Türkiye iyniyeti yerine şovenizmin "ve 'Osmanlı Tokadı' nın gönderilmesi, görüşmeleri tehlikeye sokar. Çünkü bu davranış, Rum kesiminde de barış istemeyen güçlerin bu teorinin taraftarlarının işine yarayacak, barış isteyenlerin gücünü zayıflatacaktır.

TİKP, 15-16 Haziran'ı Eyüp ilçesinde kutladı

Toplantıya çeşitli sendika yöneticileri, işçi önderleri ve çok sayıda işçi katıldı

İSTANBUL (ÖZEL) Türkiye İşçi Köylü Partisi 15-16 Haziranın 9. yıldönümünü, İst. Eyüp İlçesinde düzenlenen bir törenle kutladı.

Çoşkun bir hava içinde geçen törene, çok sayıda işçi katıldı. Törende, Eyüp İlçe Başkanı İsmail Tekin ve çeşitli sendika yöneticileri ve işçi önderleri konuşmalar yaptılar.

Eyüp İlçe Başkanı Tekin, konuşmasında, 15-16 Haziran'da, revizyonist ve reformcu sendika ağalarının işçileri arkadaşlarından harçverildiğini belirttikten sonra, bugün 15-16 Haziran döneminde kararlı bir şekilde TİKP'nin sahip çıktığı söylenele ve bütün işçileri, revizyonizme karşı mücadele bayrağını daha da yükseltmeye çağırıldı.

Daha sonra Devrimci Maden-İş Sendikası Silahlar Şube Yöneticisi Ali Yaşar, 15-16 Haziran Demir Döküm Direniş Komitesinde görev alan bir işçi olarak anlarını anlattı. Ali Yaşar, Türkler'

TİKP BESİKTAŞ İLÇESİ ACILDI TİKP Beşiktaş ilçesi açılış toplantısı kalabalık bir kitlenin katılımıyla 16 Haziran cumartesi günü yapıldı. Toplantı Devrimci koronun marşları söylemesi ile başladı. Daha sonra söz alan TİKP İstanbul İl Başkanı M. Halim Spatar, Beşiktaş ilçesinin açılışını TÜRKİYE SOSYALİST EMERKÇİ KÖYLÜ PARTİSİNİN kuruluşuna rastladığını belirterek Beşiktaş ilçemizin ve TSEKP'nin kuruluşunu birlikte kutluyoruz" dedi. M. Halim Spatar, Beşiktaş ilçesinin kurulmasını Türkiye'de Rusya'nın bülçülüğüne ve MHP'nin faşist terörüne darbe vurduğunu belirtti. Son olarak söz alan Beşiktaş İlçe Başkanı Ertağrul Acar, Beşiktaş halkını, MHP'nin ve sahte solun yarattığı anarşiye karşı birleşmeye çağırıldı.

KONFERANS

Konu:

SALT-2 Anlaşmasının değerlendirilmesi ve Partimizin "Amerikan U-2 uçaklarına ve Rusya'ya Teslimiyete" karşı açtığımız kampanya.

Konuşmacı:

CÜNEYT AKALIN (Gazeteci)

Yer: Türkiye İşçi Köylü Partisi İl Merkezi (Kapıpaşa Çıplığı Sok. 19/2, Şişhane)

Tarih: 17 Haziran 1979

Saat: 14.00

TİKP İstanbul İl Örgütü

Havva ile Adem'den bu yana...

HEYKELLEŞEN, ÇİZGİLEŞEN İNSANLAR

Deniz Anlatıyor

GÜLSELİ İNAL

● Akademini eli ayağı bu modeller nice ressamı nice heykeltıraşlar yetiştirmişler, yine de sosyal rolleri belli bile değil. Anatomi bilgisi olmuşlar, bedenleri modellik etmiş tüm ressamı... Bir çeşit ölümsüzlük bu

Hiç bir sosyal güvencemiz yok. Direnişe geçtik. Elimize birşey geçmedi. Biz akademili modeller olarak hepimiz kadrosuz çalışıyoruz. Yirmi senedir akademi beni kaçak isci olarak çalıştırdı, aynı zamanda verai kesti. Otuzbeş senedir çalıştığım halde hâlâ emekli olamıyordum.

● Direnişte bizi gazeteciler herkese kötü biçimde duyurdular. Çıplak resimlerimizi çektiler. Yalnızca çıplak modellik ettiğimizi sergilediler. İsteklerimizden dileklerimizden, sosyal yaşamımızdan söz etmediler

Bir resim atölyesinden içeri süzülüyor. Kalın boya kokusu çarpıyor hemen. Atölye kışık, atölye altüst gibi. Üstü lacivert giysili bir kadın model doluyor, gözleri aşağıya kayıyor. Talebeler hazırlık içinde, kutulara sular konuyor, boyalar çıkarılıyor, pencereleerden gelen ışık ayarlanıyor. Arada bana soğuk ilgisiz bakışlar fırlatılıyor. "Bu da kim?", "Nereden geldi?", "Burada ne işi var?" gibi. Aldırmyorum. Ancak onları rahatsız ettiğimi de sanmıyorum. Bana karşı davranışları özel bir durum değil. İnsana kapalı genç insanlar bunlar, insanı iten insanı istemeyen.

Biraz sonra fırçalar, karakalemler tuvalin üstünde kaymaya başlıyor. Bir setin üstünde çıplak bir model poz etmiş duruyor. Resim atölyesinde tam bir sessizlik var. Fırçaların hissesi sesleri. Kara kalemle inmiş gidis gelişleri. Arada kalemle takılıp kalması ve düşünen bir yüz, sonra yeniden karakalemle işleyiş.

"Kollanm uyuşturuyor" çıplak model.

Talebeler yanıtlamıyor. Bir çeşit anatomi çalışması bu. İnsan bedeni bilgisi bu. Eski Yunandan beri gelenek bu. Model kıpırtısız oturuyor. Gözlerini bile oynatmıyor. Kuralları böyle. Bedeni tutulana kadar oturup poz vermek zorunda. Oturduğu setin arkasında gürlü gürlü soba yanıyor. Sobanın sıcaklığı, modelin setin üstünde oturmasını biraz destekler gibi. Modelin yorgun ve bıkkın yüzü, bir süre sonra tuvalde de karakalemlerin arasında, renkli boyaların arasında, belirmeye başlıyor. Canlı, yorgun insan bedenitavallerde başka başka yorumlarla, başka başka çizgilerle ortaya çıkıyor.

"Kollanm uyuşturuyor" diyor yine model "İnceğim". Talebelerden biri yeşil boya kabına fırçasını kaldırıp tuvalin üst tarafını hızlı hızlı boyuyor sonra geri çekilip çizdikleriyle model arasında uyumun olup olmadığını gözliyor. Bir süre düşünüyor. "Bir uyuşmazlık mu var ne?"

BU MESLEK BİR FELC

Derken ara veriliyor. Model can

kazanmış gibi yerinden inip hemen lacivert giysisini giyiyor. Hemen yanına gidiyorum. Konuşma isteklisi değil. Bir sorum üstüne:

"Bu meslek bir felçtir diyor. Biz modeller yan felç sayılırız." Ve susuyor. Başının yansıma yüksek tuvalerden birinin arkasına gizlemiş, yüzünün yansıma göremek konuşuyorum. Karşımda yalnızca bir yüzün yansıma, bir tek göz ve yarım gözükten bir ağız var. Hoşnut değil işinden. İnsanlardan kaçması bunu gösteriyor. Gizleniyor kaçıyor. Bana hiç güven duymuyor gibi. Kendi kendine söylüyor "istemem" diyor "kimse bilsin istemem" diyor "burada çalıştığımı". Neredyse yüzünü elleri ile kapayacak.

Yeniden çalışmaya başlıyor. Model yeniden setin üstünde poz alıyor. Demin ki biçime bürünüyor. Talebeler kaldıkları yerden sürdürüyorlar çalışmayı. Fırçalar karakalemler işliyor. Su dolu kaplara daldı daldı çıkıyor. Paletlerde renkler karışıyor. Atölyede renk düğünü var, renk cimbüşü var. Karakalem linde desenler beliriyor tuvalerde. Soba yataşlar, odunlar atılıyor. Soba yeniden sıcaklık vermeye başlıyor.

ÜSTÜ ÇİÇEKTEN KÖPÜKLENMİŞ BİR BAHAR DALI

Heykel bölümü koridorlarında bir soğukluk sarıyor insanı. Buz gibi bir rüzgar çarpıyor. İki yanda heykeller konuşmadan, cansız gözleri tek noktada bizi izliyor. Heykel atölyesi donuk, soğuk. Resmin insanı saran sıcaklığı yok burada. Çamurdan heykeller, alçı büstler, antik Yunan'dan insan bedenleri, beyaz saydam naylonlara sarılmış, başı gözü kapanmış çamur heykeller. Talebelerden birine bir sorum üzzerine,

"Heykel yapımına, önce çamurla başlanır. Önümüzde oturan modelin tümü ya da detayları çalışılır. Çamur heykel bitince üstüne alçı dökülerek negatif alınır. Sonra tekrar negatiften pozitifte geçirilir. Bu geçişte istenilen malzeme kullanılır. Tahta ya da

mermer dışında. Özele indirgenildiğinde polysterde kullanılabilir."

Gözüm, ortadaki sandalyede oturan modelde. Büst çalışıldığı için giyilen poz ediyor. Dertli bir duruşu var. Hepsini oda yorgun, konuşmaya başlıyor.

"Önce hoşlandığım için başladım diyor model Doğan. Günde dört saat çalışıyorum. Dört saatin yorgunluğu sekiz saatin yorgunluğundan çok daha fazla. Bildiğiniz gibi değil. Yalnızca gördüğümüz gibi oturarak değil çoğunlukla ayakta durarak çalışıyoruz. Her yanımız tutuluyor. Bu dört saatin yorgunluğu kolay kolay geçmiyor. Ertesi gün yeni bir dört saat. Yorgunluk yorgunluk istine." Şaşılan, sakallan birbirine kanışmış konuşuyor.

Aşağı yukarı bir hoca kadar eğitime katkımız var" diyor. "Bir hocagelmese talebe çalışabilir bir şeyler yapabilir. Ama bir model gelmezse talebelerin hiç biri çalışmaz. Hayatları, çalışmaları, gelişmeleri bize bağlı. Elimize ayda üçbin üçyüz lira geçiyor. Geçinebilirsen geçin bu hayat pahalılığında. Akademi idaresi ile sürekli çelişkimiz var sosyal haklarımız konusunda. Yaz boyunca para almazız. Hep başka işler arar dururuz geçinebilmek için. İş yerinde kaza diye bir şey kabul edilmez."

"Direniş diyoruz" "Üç sene üstü direniş yaptık. Haklarımızı istedik. Vermediler. Daha fazla para, yazları aylık istedik vermediler. Hastamız olduğu zaman izin alamayız. Çocuklarımızı hastanelerde muayene ettiremeyiz. Çok mağdur durumdayız. Bu mesleğide bırak gideceğiz. Başlamışız bir kere. Dönüşü yok. Bu yaştan sonra meslek mi değiştireceğiz. Yedi senedir modellik yapıyoruz. Yazları başka işler bulmak zorundayız. Hiç bir statümüz yok. Ne memur ne işçi. Ama biz emekçiyiz. Beden emekçileriyiz. Sigortamız da yok."

Uzun yüksek pencereleri var heykel atölyesinin. Işık nazlı nazlı sızıyor içeriye. Mor çiçekli bir bahar dalı u-

Modeller toplu halde

zanmış heykel atölyesine çamurdan yapılmış doğanların üstüne. Doğan hergün burada heykelleşiyor taşlaşıyor. Ve umut verir gibi bir bahar dalı mor çiçekli duruşuyla uzanıyor heykellerin Doğanın üstüne. İlerde köşede küçük minimini bir heykelle uğraşıyor talebinin biri. Belki küçük bir Doğan bu. Elindeki keski ile yontuyor heykeli yeni yeni şekiller veriyor. Doğan farkında ölümsüzlüğünün. Adı olmayan bir ölümsüzlüğe bu. Daha sonraki kuşaklar Doğan'ı tanımayacak bile. Ama heykellerini hep görecek bu atölyede.

Bahar dalı uzanmış atölyeye üstü mor çiçekli. Umud, yaşam dolu. Sonki dalın üstü köpüklenmiş çiçekden. Heykel atölyesini, heykelleri ve Doğan'ı bırakıp dışarı çıkıyoruz.

Yine bir resim atölyesi ve karşımda siyah beyaz ırkın kanışımı akademili modeli Sacide. Biraz kuşuklu fakat sevecen bakışlı. "Ben de sizi tanımak istiyorum diyor. Biraz konuşuktan sonra "Bizim kolay diye bir şeyimiz yoktur diyor. Kolay iş değil herkesin önünde çıplak oturmak poz etmek diyor. Her türlü nedenlerle modellik yaparken utanırım diyerek kıvrık saçlı başını yere eğip, gözlerini yere düşürüyor. Çok vermiş olduğundan söz ediyor. "Devlet işimle adeta ortak." Kaç tane çocuğun hayatını kurtarıyoruz burada modellik ederek. Benim bedenimin hizmeti çok. Ben emekçiyim hemde çok ağır emekçiyim. Ben modellik yapmasam ya talebeler nasıl çalışır, neyi çıkarırlar. Hangi insanı resmedecekler."

"Talebeleri seviyor musunuz" sorusunu şöyle yanıtlıyor heyecanlı. "Çok severim hiç ayırdım. Evlatlarımlar onlar. Artık bir parçam oldular. Bunları söylerken bana fırçasını toplamaya çalışan bir talebeyi gösteriyor.

"İşte diyor bunca yıllık talebe ben bir kez olsun kırmadım. Bir kötü söz söylemedi. Beni hep hoş tuttu. İşte önemli olan bu, beni hoş tutmaları. Bir keresinde çalışma setinde işte burada bir buket çiçek buldum. Dünyalar benim oldu. Birisi koymuş beni düşünen biri. Beni seven ve kırmak istemeyen biri."

BİR RÜZGAR, KİMBİLİR...

Bu mesleği neden seçtiniz? diyor Sacide model. Fazla soru sormamdan hoşlanmıyor gibi daha çok kendisi konuşmayı seviyor.

"Bir rüzgar diyor kimbilir estiği zaman nereye gideceğimizi bilebilir misiniz. Hayat rüzgarına kızıgın rüzgarı. Kuvvetli ve sert hayat rüzgarının onu buralara sürüklemesine i-çerlemiş anlaşılan.

"Aslında bir milyonerin kızkardeşiyim. Ama görüşmüyorum ben aramıyorum. Ben sormuyorum."

"Aldığınız bu üçbin üçyüz lira ile geçinebiliyor musunuz?"

"Nerde diyor bir el hareketi ile. Kanaat edeceğim ne yapalım. Bir yandanda terzilik yapam. Herşey dikirim. Elimden her türlü dikiş gelir. Ö-

zel sanat mezunuyum. Akademini eli ayağı bu modeller. Nice ressamlar nice heykeltıraşlar yetiştirmişler, yine de sosyal rolleri belli değil. Anatomi bilgisi olmuşlar, bedenleri modellik etmiş tüm ressam-lara. Bir çeşit ölümsüzlük bu.

Model Sacide konuşmayı sürdürüyor.

"Benim en büyük tesellim ne biliyor musunuz. Uzgün olduğum zaman talabelerin, evlatlarımların boynuma sarılıp beni teselli etmeleri. Hoşlamal-

ı. Aynılmak üzere ayağa kalkıyorum. Dışarda bahçede diğer modellerle buluşacağız, konuşacağız. Yedi senelik model Sacide elimi sıkarken bana şair olduğunu söylüyor. Şiirlerden birini bana voleyayacakmış.

Akademi bahçesi talebelerle dolu. Ağaçlar serin bahar rüzgarı elinde bir oraya bir buraya salınmış duruyorlar. Bir ağacın altında bir kaç modelle birlikte konuşuyoruz. Yanımda erkek model Yaşar Öz oturuyor. Dertli bir yüzü var. Kışları aşağıya in-nik. Yaşar'ın yaşam öyküsü, akademi modelliğe başlaması bir an meselesi olmuş. Otuzbeş sene evvel akademi yanında ki parkta dolaşırken yanına talebeler yaklaşmış. "Bir iş var para da kazanacakmış gelir misin" demişler. Peki demiş Yaşar. Geliş o gelli. Otuzbeş senedir akademi model. "Önce bir sene giylinik modellik yaptım sonra kurallara alış-tım" diyor Yaşar. İlk modelliği ünli Bedri Rahmi Atölyesinde başlamış. Yanına bir horoz koymuşlar "böyle kıpırdamadan dur" demişler. Otuzbeş sene Yaşar kıpırdamadan durmuş. Bedri Rahmi'nin atölyede çalışırken "Gidin dışardan birini getirin demesi" Yaşar'ın hayatının başlangıcı olmuş. Bir çeşit canlı malzeme gibi getirilmiş Yaşar dışardan usta ressamların atölyelerine. Bir çeşit kullanılmış Yaşar usta ressamların atölyelerinde. Onu parklardan alıp getiren talebeler şimdi kimbilir nerelerde. Yaşar'ı anımsıyorlar mı, usta ressam-lar anımsadımı hiç Yaşar'ı. Sanmıyorum. Ama Yaşar hâlâ akademi atölyelerinde. Ölene kadarda modellik yapacak.

"Hiç bir sosyal güvencemiz yok. Yirmi sene akademi beni kaçak işçi olarak çalıştırdı aynı zamanda benden vergiyi kesti. Otuzbeş senedir çalıştığım halde hâlâ emekli olamıyorum. On sene daha sosyal sigortalara para ödemem gerekiyor. Beş çocuğum var. Yazları iş bulamıyorum. Eğitim katkımıza gelince bir profesörün katkısından daha çok sa-yılır. Bir maden ocağında çalışan bizim kadar yorulmaz. Saatlerce, bedenimiz tutulana kadar hareketsiz kalıyoruz. Başımız kolumuz bacaklarımız tutuluyor. Aldığımız ücretle yarım karn bile doyurulmaz. Konuş-masının burasında Model Yaşar'ı dinleyen diğer modeller konuşmaya baş-ıyor hep birlikte. Birden ortaklık hareketleniyor.

"Karnımızı doyuramıyoruz. Hiç bir sosyal güvencemiz yok. Borçla geçim daha ne kadar sü-

recek.

- Çocuklarımızın karnı aç.
- Hiç bir statüden değiliz.
- Ne memur ne de işçiyiz.
- Ödünç para ile bile geçinemiyoruz.

"Okul idaresi ilgili bile değil. İş bırakırsak akademi durur. Bülde hoca sayılırız."

BU ÜZKEDEN YALNIZCA SEKİZ KİŞİYİZ

"Türkiye'de sekiz kişiyiz diyor Yaşar konuşmasını sürdürerek. Tam sekiz kişiyiz. Dokuzuncu model bulunamazız. Resim ve heykel bölümüne eğitimci tamamıyla modellere bağlı. Biz işi bıraktığımız an akademi durur. Oysa biz işi, çalışmayı durdur-mak istemiyoruz. Biz sanata hizmet ediyoruz. Akademi yöneticileri bun-ları bildikleri halde bizim sorunları-mıza hiç bir çözüm getirmek istemiyorlar."

Dertli, model Yaşar çok dertli. İçini bana döküyor. Konuştuğca konuşuyor sonra sessizce susuyor. U-zaktan bir yaklaşımda. Yanımda ki modeller el kol hareketleriyle Sabriye Sabriye diye bağırıyorlar. Sabriye yaklaşıyor bir deri bir kemik bir ka-dın. Yanakları içeri çökmüş gözleri çukura kaçmış.

"Gel Sabriye gel de sen de konuş" diyorlar.

Usulca yanına oturuyor. Bana bakmaya başlıyor. "71 den bu yana" diye söze başlıyor. Tam sekiz sene oldu buraya geli. Bir sene giylinik modellik yaptım. Sonra çıplak modellik yapmasam para vermeyiz dedi-ler. Çalışırken bütün toz üstümüze ya-ğıyor. Bazen bedenimin hareketsiz kalmaktan katılp kaldığımlı hatırla-rım. Onur kırıcı bir meslek bu toplu-mun en aşağısı yerindedir."

"Emekçisiniz diyor." "Hemde nasıl" diyor. Ve konuş-mayı sürdürüyor "Çalışma bitince çok utaniyorum talebelerin yüzlerine bile bakamıyorum. Onurum çok kırılıyor. Ürkek oldum bu meslek yüzün-den, korkak oldum. Biz bedava dene-cek kadar ucuz modellik yapıyoruz. Oysa heykelimiz daha çok para edi-yor. Bak geçenlerde bir heykel satıldı. Tam onbeş bin lira. Yirmibine ka-dar satıyorlar. Oysa biz saat başı yet-mişbeş lira alırs. Ne kadar zayıfım görüyorsanız değil mi? Beslenemiyoruz."

Konuşmasını kesip ellerini üstünde ki siyah cekete götürüyor. "Şu gördüğün lastikotin ceket on-yaşsenelik. Onbeş senedir bunu giyi-niyorum" diyor. Ve başını yere eği-yor.

İSTERSEN BÜTÜN YAZ DİŞLERİNİ GÜNEŞE GÖSTER

Bu kez akademinin genç modelle-rinden biri ile konuşuyorum. Canlı hareketli bir model Deniz. El kol ha-reketleri yapar konuşuyor. Gözle-ri berrak, bakışları duru. Deniz göz-lü bir model Deniz. "Onaltı sene ev-vel girdim buraya diyor. İlk çalış-tığım atölye heykel atölyesi oldu diye

Atölyede heykel çalışması